

Bijlage 1 Overzicht baten en lasten, horend bij webpagina: Wat betekenen de coronacrisismaatregelen van de EU financieel voor Nederland?

De hierin opgenomen baten en lasten betreffen de gevolgen voor Nederland van de EU-maatregelen. Meer informatie over de EU-maatregelen staat hier:

<https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/europese-unie/vraag-en-antwoord/hoe-treedt-de-eu-op-tegen-de-gevolgen-van-de-covid-19-crisis>

De bronnen die voor deze bijlage zijn geraadpleegd zijn o.a.: websites Europese Commissie, Europese Centrale Bank, website Centraal Planbureau, het kabinetsverslag van de buitengewone Europese Raad van 17-21 juli 2020, dat op 24 juli 2020 naar de Tweede Kamer is gestuurd, en Toetsingskader risicoregelingen rijksoverheid - COVID-19 crisismaatregel: Herstelinstrument / Next Generation Europe. Begroting 2021 Financiën, Bijlage 1.

Baten voor Nederland van EU-maatregelen ter bestrijding van de coronacrisis (7-12-2023)

Soort baten		Onderdeel	Financieel belang Nederland	Looptijd	Toelichting
Financieel	Direct	Horizon2020-subsidies voor onderzoek bestrijding COVID-19	€ 49,13 miljoen	Tot einde MFK 2014-2020	Binnen het Horizon2020 onderzoeksprogramma van de EU zijn gelden vrijgemaakt voor het bestrijden van COVID-19, zoals de ontwikkeling van vaccins en nieuwe behandelmethodes. Bron: Bijlage 2 bij deze pagina.
		<i>Corona Response Investment Initiative</i> (CRII en CRII+)	Circa € 25 miljoen	Tot einde MFK 2014-2020	Vanuit niet bestede middelen van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI) is in totaal € 37 miljard beschikbaar voor de ondersteuning van MKB, zorg, kwetsbare sectoren en de arbeidsmarkt. Nederland ontvangt hiervan circa € 25 miljoen.
		<i>Next Generation EU</i> herstelplan	Circa € 6,3 miljard subsidie	2021-2024	Op 21-7-2020 heeft Europese Raad ingestemd met, <i>Next Generation EU</i> , ter waarde van € 750 miljard: € 390 miljard voor subsidies/giften, € 360 miljard voor leningen voor lidstaten. Nederland ontvangt hiervan circa € 6,3 5,4 miljard in subsidies, o.a. voor de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Recovery and resilience facility: circa € 4,7 miljard (in 2022 prijzen); • RePowerEU: € 735 miljoen (2022 prijzen), inclusief € 280 mln. op 24 april 2023 overgehevelde gelden uit de <i>Brexit Adjustment Reserve</i>. • React-EU: € 561,5 miljoen voor 2021-2022 (2022 prijzen); • Just Transition Fund: € 324 miljoen (2018 prijzen).
		<i>European Globalisation Adjustment Fund (EGF)</i> -subsidie	€ 5,02 miljoen		Bij besluit van het Europees Parlement en de Raad is op 8 juni 2021 vanuit het European Globalisation Adjustment Fund (EGF) aan Nederland subsidie

					toegekend ten behoeve van de circa 1200 werknemers van de KLM die door de coronacrisis hun baan zijn kwijtgeraakt.
		Afdracht douanerechten medische apparatuur tijdelijk opgeschort	Onbekend	Onbekend	EU-lidstaten hoeven vanaf 3-4-2020 tijdelijk geen douanerechten te heffen op medische apparatuur die van buiten de EU afkomstig is en de EU wordt ingevoerd.
	Indirect	Activering <i>general escape clause</i> van Stabiliteits- en groeipact: tijdelijk is begrotingstekort > 3% en staatsschuld > 60% toegestaan	In 2022, resp. 1,6% en 47,6%	Onbekend	Op 20-3-2020 heeft de Raad van de EU ingestemd met activering <i>general escape clause</i> van de preventieve arm van het Stabiliteits- en groeipact (SGP). Dit schort de werking van het SGP niet op, maar biedt wel tijdelijk budgettaire ruimte. In verband met de oorlog in Oekraïne blijft de clausule tot 2024 geactiveerd.
		Tijdelijk meer staatssteun toegestaan door Europese Commissie	Circa €27, miljard.	Tot november 2022	Sinds 19-3-2020 biedt de Europese Commissie een tijdelijk steunkader waarmee EU-lidstaten ruimte krijgen om maximaal gebruik te maken van flexibiliteit die staatssteunregels bieden om de economie te ondersteunen tijdens de Coronacrisis. Bron: staatssteunbrief en bijbehorende bijlage van de Europese Commissie van oktober 2022 en Bijlage 2 bij deze pagina.
		Opkopen staatsschuld door ECB in kader <i>Pandemic Emergency Purchase Programme</i> (PEPP)	€ 84,5 miljard	Tot eind maart 2022	In het kader van het <i>Pandemic Emergency Purchase Programme</i> (PEPP) creëert de ECB sinds 24 maart 2020 financiële ruimte voor EU-lidstaten door staatsschuld op te kopen, tot een maximum van €1.850 miljard.
		<i>European Stability Mechanism</i> (ESM) <i>Pandemic Crisis Support</i> programma	Tot 2% BBP	Tot eind 2022	ESM heeft in kader van <i>Pandemic Crisis Support</i> programma € 540 miljard beschikbaar voor noodkredieten voor lidstaten Eurozone, bedoeld voor binnenlandse financiering van gezondheidszorg, genezing en preventie.
Niet-financieel		Recht op aankoop van coronavaccins	onbekend	onbekend	De Europese Commissie sluit namens de EU-lidstaten contracten met producenten van coronavaccins. Nederland heeft het recht om 3,89 % van het totaal aantal doses aan te kopen.
		Repatriëringsvluchten binnen <i>EU Civil Protection Mechanism</i> : 5.929 Nederlandse burgers opgehaald.	onbekend	onbekend	Binnen <i>EU Civil Protection Mechanism</i> zijn tot en met 22 juni 2020 in totaal 5,929 Nederlanders opgehaald op repatriëringsvluchten. Daarvan ruim 1.000 op vluchten van EU-lidstaten en de overige op Nederlandse vluchten.

Lasten voor Nederland van EU-maatregelen te bestrijding van de Coronacrisis (7-12-2023)

Soort lasten	Onderdeel	Financieel belang Nederland	Looptijd	Toelichting
Afdracht aan de EU	<i>Next Generation EU</i> herstelplan.	€ 1 miljard meer afdrachten per jaar vanaf 2028, afnemend tot € 0,8 in 2058	2028-2058	Op 21-7-2020 heeft Europese Raad ingestemd een nieuw hersteinstrument, <i>Next Generation EU</i> , ter waarde van € 750 miljard. In dit te financieren leent de Europese Commissie op de kapitaalmarkt. De terugbetaling daarvan moet worden opgebracht door de lidstaten. De Nederlandse afdracht daalt in de loop der jaren door afnemende rentelasten.
Garanties	<i>Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency</i> (SURE): garantie	€ 5,76 miljard, plus aanvullend tot € 1,4 miljard bij een bilaterale garantie	Tot 2053	SURE: instrument van € 100 miljard voor garantiefonds om lidstaten met leningen te helpen bij het beschermen van banen. Garanties worden afgeroepen naar verhouding van het relatieve aandeel van elke lidstaat in het bruto nationaal inkomen van de EU (Nederland circa 5,8%). Verder kan de Europese Commissie de lidstaten vragen om een aanvullende bilaterale garantie af te geven van in totaal € 25 miljard.
	Europese Investeringsbank (EIB): garantie	€ 1,3 miljard	Onbekend	EIB Group heeft garantiefonds opgericht om financiering voor MKB te genereren: € 25 miljard aan nieuwe garanties die € 200 miljard op kan leveren op financiële markten. Nederland staat met stemgewicht van 5,21% in EIB voor € 1,3 miljard garant.
	<i>Next Generation EU</i> herstelplan: garantie	Tot € 27,4 miljard	Tot 2058	Op 21-7-2020 heeft Europese Raad ingestemd een nieuw hersteinstrument, <i>Next Generation EU</i> , ter waarde van € 750 miljard. In dit te financieren leent de Europese Commissie op de kapitaalmarkt. De maximale uitleencapaciteit (lopende prijzen) bedraagt € 385,9 miljard. Het Nederlandse aandeel hiervan is € 22,4 miljard. Van de rentelasten is het aandeel geraamd op € 5,0 miljard. Nederland staat dus in totaal voor maximaal € 27,4 miljard garant.